

Nagy Abonyi Ágnes

HAGYOMÁNYOS ÉRTÉKEINK A XXI. SZÁZAD ELEJÉN

Bevezető gondolatok

Hagyományos értékeink a XXI. század elején című 14. Néprajzi Tanácskozását a zentai Thurzó Lajos Közművelődési Központ 2004. október 16-án tartotta a zentai Városi Múzeumban. Ezen nyolc előadó vett részt: Dala Sára (Budapest, Hagyományok Háza), Raffai Judit (Szabadka, Városi Múzeum), Kriszóné Dávid Mária (Kecskemét, Népi Iparművészet Múzeuma), Bodor Anikó (Zenta, Vajdasági Magyar Művelődési Intézet), Juhász Antal (Szeged, Szegedi Tudományegyetem Néprajzi Tanszék), Simon András (Szeged, Szegedi Tudományegyetem Néprajzi Tanszék), Klamár Zoltán (Aszód, Petőfi Múzeum) és Örsi Julianna (Túrkeve, Finta Múzeum).

Tanácskozásunkat ezúttal az értékmegőrző néprajznak szenteltük. Felkért előadóinktól főként módszertani kérdéseket megvilágító előadásokat vártunk, de helyet adtunk kutatási tapasztalatokat megosztó, gyakorlati, szakmai eszmecserék fórumának is.

Tanácskozásunk előadásait a következő munkacímek köré csoportosítottuk: 1. *Hagyományaink tárházából, Vajdaság népi kultúrája, folklórja.* 2. *A néprajzi csoportok tárgyaló művészetének meghatározó jegyei.* 3. *Tárgyi-szellemiség kultúránk jellegzetességei.* 4. *A gyűjtés és a néprajzi tárgyak szakszerű feldolgozása a XXI. század elején.* 5. *A néprajzi tárgyak azonosításának nehézségei, dokumentálás a múzeumainkban és gyűjteményeinkben.*

14. Néprajzi Tanácskozásunkon az előadások három ülészakban hangzottak el. Az első részben Dala Sára és Raffai Judit néprajzkutató közös előadással felváltva beszélt *A változó hagyományról, a mesemondásról napjainkban.* Kriszóné Dávid Mária néprajzkutató, múzeumigazgató *A népművészet továbbéléséről* tartott kimerítő előadást. Majd Bodor Anikó népzene kutató közérthetően, tömören a *Vajdasági magyar népzenei mozgalmakról* szólt. A tanácskozáson elhangzott előadásának korábbi változata 2001-ben már megjelent a Hungarológiai Közleményekben. (A vajdasági magyar népzenei mozgalmak alakulása a legutóbbi években címmel Bodor Anikó a finnországi Jyväskyläban tartott előadást az V. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson.)

A második ülészak előadásai a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi Tanszékének vajdasági vonatkozású kutatásait összegezték. Juhász Antal (néprajzkutató, egyetemi tanár) *A Szegedi Tudományegyetem Néprajzi Tanszékének észak-bánsági kutatásai. Kezdetek, szervezés, tapasztalatok, eredmények vázlatos bemutatására törekedett.* Simon András (néprajzkutató, egyetemi tanársegéd) előadásának címe a következő volt: *Az észak-bánsági magyarok hagyományos kultúrája a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi Tanszéke terepmunkáinak tükrében.*

A harmadik ülészak előadója volt: Klamár Zoltán (néprajzkutató): *Forrásérték és hitelesség a Historia Domusokban – magyarkanizsai és adorjáni példák* és Örsi Julianna (néprajzkutató, múzeumigazgató): *Az Alföld társadalmának átalakulása a XX–XXI. század fordulóján.*

A tanácskozásunk témája kapcsán felmerült kérdések megválaszolását fontosnak tartottuk, mert a Vajdaságban kevés szakembernek áll módjában, hogy a néprajztudománynak csak egy speciális szakterületét kutassa, de a kutatások, illetve az analitikus feldolgozás szintjén is igen sok a hiányosság. Ezúttal a tudomány szempontjából szeretnénk volna mind sokoldalúbban megvilágítani, melyek azok a hagyományos értékek, amelyekkel napjainkban is foglalkozunk.

Reméljük, hogy rendezvényeink szakmai építőjellege évről évre növekedni fog, és segít majd minden néprajz iránt érdeklődőnek abban, hogy megtalálja a maga helyét, a maga érdekét, fejlődési lehetőségének kulcsát. Így ápolhatjuk és adhatjuk tovább a felgyűjtött és megőrzött kulturális értékeinket. Ez a célunk és feladatunk, hiszen évtizedek óta Zentán nemcsak helyi és regionális néprajzi és művelődéstörténeti anyaggal, hanem a vajdasági magyarság néprajzával is foglalkozunk.

A tanácskozás előadásai közül ezúttal öt kerül közlésre, a kimaradt kéziratok – bízva az előadók igyekezetében – reméljük a Létünk ez évi XXXV. évfolyamának további számaiban látnak napvilágot.¹

JEGYZET

¹ Eddigi zentai néprajzi előadásaink az 1995-ben megrendezett Gyermekélet konferenciától kezdődően, konferenciakötetként egybegyűjtve az újvidéki Forum Könyvkiadó *Létünk* című folyóiratában jelentek meg. A gyermekélet. *Létünk* XXVI. évf. (1996) 3–4. sz. A kézművességről. XXVII. évf. (1997) 1–2. sz. *Létünk* XXIX. évf. (1999) 1–2. sz. *Létünk* XXX. évf. Italfogyasztás a népi kultúrában (2000) 1–2. sz. A házasságról *Létünk* XXXI. évf. (2001) 1–2. sz. A népi táplálkozás a XX. században *Létünk* XXXI. évf. (2002) 3–4. sz. A szemverés hiedelemvilága. *Létünk* XXXIII. évf. (2003) 1–2. sz. Új lehetőségek a néprajzkutatásban. *Létünk* XXXIV. évf. (2004) 1. sz.